Poštnina plačana v gotovini. Leto XXIII. Lendava, 8. novembra 1936. Štev. 45. Cena 1 Din.

Naročnina: doma na skūpni naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.
V inozemstvo mesečno 6 Din. Z M. Listom, M. Ogračekom i kalendarom letno 100 Din.
Plačati se mora bar mesečno naprej.
Štev. položnice 11806.
Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.
Cena oglasov: cela stran 800 Din., pol strani 400 Din. i tak niže. „Poslano" i med tekstom vsaka reč 2 Din. Mali oglasi do 10 reči 5 Din., više vsaka reč 1 D. 50 p. i oglasna taksa posebi. Popüst po dogovori.

ŠIRITELOM.

Dnes je širitelski sestanek v Bogojini. Naj se nam dovoli, ka k njemi povemo par misli. Namen katoličanskoga štampa je ne drügi, kak vere Kristušove, najmre širiti pravico Kristušovo. Tomi nameni služijo Novine z Marijinim Listom i Ogračekom, isti namen ma tüdi kalendar Srca Jezušovoga. Podlaga vsakšega našega pisanja je Kristušova pravica. Ne zakrivamo nikdar nikaj, ka bi znalo hasniti božemi kralestvi i nikdar ne objavlamo, ka bi njemi znalo škoditi. Vsikdar samo tisto pišemo, ka se gliha z Kristušovov istinov, čeravno lüdem ne bi se vidilo, čeravno bi nas zato napadali, čeravno bi se za toga volo zamerili ednomi i drügomi. Nas ne vodi hvala lüdij, nego čast boža i zveličanje düš. Poleg toga pa delo lübezni do bližnjih v vsakoj formi, naj so to siromaki, delavci, betežniki, dijaki, i štokoli, vsakomi ščemo pomagati, ka smo li mogoči.

Da je katoličanski tisk vprežen v te vzvišeni namen, se samoposebi razmi, da ki ga razširja, služi istomi nameni. Širiteo biti katoličanskoga lista, pomeni, biti razširjevalec Kristušovoga kralestva. Tüdi od širitelov se pravi zato, kak se od vseh širitelov božega kralestva pravi v svetom Pismi, da so lepe noge njihove, tistih, ki to kralestvo širijo. Lepe noge pomenijo lepo dele. Lepo je delo širitelov dobroga tiska, lepše biti ne more. Istino priporačati i zagovarjati je nasledüvanje Kristušovoga življenja na zemli. Lepšega dela nega, ar od istine lepše reči ne na sveti. On — Kristuš je vsikdar istino gučao i zahtevao. Pa je raj vmro, kak bi istino zatajo. Njega nasledüjejo širitelje katoličanskih listov. A to lepo delo Kristušovo, štero vršijo širitelje, ma tüdi svoje dužnosti.

Kristuš je pravo svojim apoštolom i vučenikom, ki so šli širit njegovo istino, naj idejo v vsako hišo i toj ponüdijo njegovo istino i te mir. Pa če je kde ne sprejmejo, naj idejo dale i mir njegov ž njimi v drügo hišo, prah iz obleke pa naj si strosijo doli na tiste, ki ne so je šteli sprejeti, v njihovo sojenje. Tak morejo delati tüdi širitelje dobrih katoličanskih listov. Morajo iti v vsako hišo i v vsakoj ponüditi naše katoličanske liste. Priti pa morajo v vsako z mirom. Mir Gospodov, blagoslov boži vam prinašamo, naj povejo v vsakoj hiši, kam pridejo, ve je Kristušova istina vretina zemelske i večne sreče. Če vas pa ne sprejmejo, ne zamerite. Molite za nje, ki vas ne sprejmejo, Kristuša so ne sprejeli. Naj vam nede žao zato. Pri drügoj priliki, če mirno odidete od njih, jih pridobite za dober tisk, ar lübezen vsikdar zmagüje. Nasilni nikdar ne bodite, vsikdar z lepa hodite od hiše do hiše, to so Kristušove stopnje, po tej hodite. Nasilje, grožnje, so orožje krivice i krive poti. Ki vsiljava liste, nema dobroga namena, ali ga vodi sovraštvo ali dobičkaželnost, ali častiželnost. Vas naj vodi lübezen.

V vsakoj hiši povejte, da so naši listi skoz i skoz puni s Kristušovim dühom i ni v najmenšoj meri ne zaostanejo za drügimi dobrimi listi i naša prva dužnost je te domače podpirati. Poleg teh, če mamo občem, naročimo si tüdi drüge dobre katoličanske liste, a prvi v Slovenskoj krajini so naši. Vi ne najdete niednoga Kranjca, ki bi kda sveta pravo Kranjcom, naročite si najprvo Novine Slovenske krajine i samo potem Domoljuba. Vi ne najdete Štajarca, ki bi pravo Štajarcom, naj si naročijo prvo Novine Slovenske krajine i samo potem Slovenskoga Gospodara, nego de prvi pravo, da je za Kranjsko krščanski list Domoljub i de tistoga v prvoj vrsti priporočao, drüge liste pa samo za njim; drügi de pa pravo, da je za Štajarca prva dužnost, da si naroči svoj domači krščanski list, Slovenskoga Gospodara i samo za njim i poleg njega drüge dobre liste. Isto mero moremo meti mi. Prvo moremo zmeriti prostor v vsakoj hiši Slovenske krajine za Novine, Marijin List i če ešče kaj prostora ostane, to je če je občem, naj pride ta tüdi drügi dober krščanski list z Preka. Ta trditev sloni na Kristušovom navuki, ki se glasi: „Lübi bližnjega, kak samoga sebe". Prvo sebe, svoj narod, svoj kraj, ki me je rodio, moram lübiti, zatem pridejo drügi. Kristuš je tüdi obprvim predgao, glaso istino Izraelovim sinom, kak je sàm pravo, ar ga je Oča, ki je sama lübezen, prvo k svojemi lüdstvi poslao.

Nekaj od plače širitelov. Na zemli nemate nikše plače. To, ka naše liste brezplačno dobite, je ne plača, nego dar zahvalnosti i priznanja za vašo nesebično, zaistino krščansko delo. Plače vam dati ne moremo, ar smo siromaki i če bi jo meli, tüdi je ne bi dali, ar plačo vam šče dati Bog, za koga kralestvo se trüdite na zemli. Mi smo ne kapitalistično podjetje, nego samo siromaška i prazna apoštolska turba z palicov. Jezuš je pravo, da ki njegovoga apoštola i vučenika sprejme, teva plača dobi. Kakša je teva plača? Znova Jezuš pravi, ka kde je on, tam je tüdi njegov vučenik, njegov apoštol. Glejte to je plača vaša, dragi širitelje, če te verno vršili svoje dužnosti. Pri Kristuši je vaše mesto, plača apoštolska vas čaka, če te nevtrüdlivi v širjenji dobrih katoličanskih listov, ki vam je izročila Slovenska krajina, če te vrelo širili Novine, Marijin List z Ogračekom i kalendarom Srca Jezušovoga.

Verno širjenje pa v tom stoji, da se ne zbojite nikšega trüda, težav i špota, da ne čakate zemelskoga plačila, da idete od hiše do hiše ponüjat naše liste, da naročnino redno poberete i jo vsaki mesec naprej notri pošlete teliko, keliko ste dobili, *najmenje pa teliko morate dobiti, keliko listov tisti mesec razdelite. Naprej se mora vse plačati,* ar se naprej mora plačati papir i proti vsaki tjeden tiskarna i poštnina.

Gda smo vam te reči povedali, se vam iz dna srca zahvalimo za vse vaše trüde, štere ste meli pri širjenji naših listov i vas prosimo, ostanite nadale stanovitni v tom najlepšem deli. Ostanite goreči pomočniki dühovnikov! Predgajte tam z našimi listi, kama ne segne reč njihova! Opominajte tam ž njimi, kama se njihov glas ne čüje, ali zobston čüje! Obimnite ž njimi vse naše sine i hčere, ki se po tüjini steplejo i kde njim ta zcecava ne samo telovne moči, nego tüdi düševne, naj se spomnijo lübezni, ki jih je božala od zibele, dokeč neso povrgli domače strehe, ka ostanejo verni Bogi, svojoj hiši, svojoj domovini, svojoj družini! Obimnite je z našimi listi, da tisti cvet devištva, ki jih je venčao gda so šli, se ne posüši na francoskih, kanadskih, amerikanskih i drügih tüjinskih tlej!

Širitelje i širitelice, v lübezni bodite pozdravljeni!

Občinstvo svetih.

Kak ogromno morje valovi zlato pšenično pole; morje senja sladke senje v vročem letnom sunci. Odnekec, ne vemo odked, je zapihao veter, morje se je razburkalo: joj, ali senjam, takši váli? Ne, to je samo drüga slika, to ne so morski valovje, to so bregovje, na njih vinske gorice, ja, gorice, ar so više, gori nad ravninov, v njih ne raste divja šmarnica, ki se za sveto mešo nesmi nücati, nego plemenito trsje, ki terja dosta znoja od težakov, ne kak šmarnica, ki tüdi na ravnini izborno uspeva pa ne prosi dosta dela.

„Pojte, hrib in doline!" Zlato pšenično zrnje se mele, postane tak belo kak blesteči letni oblaki, ja, kak Hoštija, kak pravi Človek Bog, ki vlada nad oblaki, ki pride na oblakaj na konci sveta, ki ga je oblak obsenčo pri Izpremenenji na gori, ki ga je oblak zakrio pri Odhodi na bregi. —

Na bregi, gde trsje raste, gde vino zori. „Pojte, hribje —!" Spevamo opojno pesem: naš sad se v svetom kelihi iskri, naše Vino najviše k nebi hiti, ne Vino: Rešnja Krv! Da more nato tečti na grešni celi svet pa ga oprati od vseh zamazkov, i ga pripravlati na končno poveličanje na velki den Sodbe.

Če bi iz zraka gledao vnožino pri svetoj meši, če bi gledao iz zrakoplova: Kak zlata zrna pšenice, kak jagode okrogle grozdne bubice bi jih gledao. Zdaj so se zgenoli, — jagode — kama do pa šli? De zrnje šlo v mlin, grozdje pa v prešo? Zrnje je že davno zmleto, grozdje je vprešano, vse je že združila vajvekša moč: lübezen! K svetomi prečiščavanji idejo, k stoli Gospoda, ki drži z grešniki najtesnejšo zvezo pa prijatelstvo. Bog je z lüdmi, pa samoga Sebe v hrano dáva. — Telko lüdi ide k svetomi obhajili, ka bi skoron hoštije zmenkale (kak če bi bio svetovni euharistični kongres!); prisiljeni so „Krüh lomiti". Čüjte pa glejte, apoštoli, znova nas spoznajte po „lomlenji Krüha"! Glejte, prva krščanska stoletja, znova si davajo polüb mirü, küšüjejo se, ne med sebov; pač: vej pa na jezik sprejemajo skrivnostno Telo, ki smo kotrige Njegove, mi vsi, bratje i sestre, nato pa zaprejo vüsta, kak če bi vse sladko küšnoli; v očaj se njim leskečejo skuze veselja? Jim srca pretresa sveti joč?

Ne, vse to je najsvetejša pesem! „Pojte, hribje in doline!" Mi trepečemo, mi čüjemo kak oroslanov glas: „Pripravite pot Gospodovo; vsaka goliba naj se zniža, da se vsaka dolina izpuni!" Če se je pa to že zgodilo, če so velike razlike že odstranjene, te se pa naj odpravijo še menše nepopolnosti: „Što je sveti, naj postane še svetejši." Izravnajte Njegove steze: „Kje so tiste stezice . . ." Vse ka je krivo, naj bo ravno, vednako, in ka je hrapavo, naj gladka pot postane." Glas kričečega v püstini, glas na velikoj, svetovnoj ravnini, kak glas edinstvenoga radia . . . Gore so se zvalile v osrčje morja, morja nega več! Pesem svetovne ravnine, doline „Slednje Sodbe", da de vse človeštvo, da de „občinstvo svetih" vidilo zveličanje bože — na den odičenoga goristanjenja i prenavlenja celoga sveta . . .

Što je tomi kriv?

Zdaj, kda se vršijo po naših vesnicaj „Koline", se godijo ž njimi velki neredi. Što je tomi krivec? Pravosodni minister Združenih držav Sev. Amerike Hoover je v svojem govori na konci povedao eto: Mladina pa ne sama odgovorna za hüdobije, štere zvršava. Pravi odgovorni krivci so tisti očevje i tiste matere, ki zanemarjajo svoje dužnosti, ki se brigajo samo za svojo zabavo, i ki zavolo slabosti svojega značaja, ali pa svojega razuma, opüščajo vzgojo svoje dece. Ti so krivi, dnesden njihova deca ženja hüdo, štero so starišje sejali.

Lepe reči so to toga Ameriškoga ministra. Pripomnimo pa, da so pri vzgoji mladine odgovorni tüdi naprejpostavleni občin i oblasti.

Zakaj se dovoljavlo koline z veselicami? Naj bi si šli bar ednok poglednot oblastniki po gostilnaj sad svojega dela! Vnoge zabave po gostilnaj so marksistična šola za mladino. Če bi oblastniki vidli vse narede, štere se godijo, bi si mogli v vest zapisati, da to je sad njuvoga dela.

Zakaj oblast ne posegne vmes i prepreči vse to? Če je predsednik občine dobo to oblast v roke za dovolenja plesnih veselic po gostilnaj, naj ne čaka na kakša velkar azdjanja i smrtne žrtve! Skrajni čas je že za teh veselic preprečitev, ar je meja že prekoračena. Če pa nadele tak ostane, lehko z mirnim srcom čakamo lepe bodočnosti komunizma, krščanski tabor mladine je ne tak močen, da bi to mogeo preprečiti, če ne pomaga svecka oblast. — n.

Dužniki Novin i M. Lista za l. 1935. v Franciji. Dužni so v dinaraj:

Guitman Ignac, Villerupt 77, Vratarič Ana, Franc, Isondum 76, Rogan Alojz, St. Andre 103, Kozar Virginie, Raulhac 103, Friškič Irma, Blanchisserie 89, Tratnjek Josip, á Laffaux 14, Lovenjak Franc, Lempuro 103, Kolar Josip, Charmont 103, Kološa Štefan, a Germain 67, Žökš Mihael, Arrancy 54, Črnko Ludvik, Lauconnoy, 75, Lebar Daniel, á Gramapree, 20, Ferenčak Margit, Maison Lafitte, 46·25, Balažic Ignac, Gerzat, 30, Horvat Rozika, Avoin, 75, Gerič Ivan, La Granettes, 103, Žalig Ivan, Meaulte, 75, Cőr Štefan, aux Bordes, 55, Ficko Mihael, Jenne, 63, Maroša Štefan, le Brean, 14, Nemec Vera, Ferme de Loges, 69, Horvat Jožef, Lacand, 60, Belec Vendelin, Cambrois, 75, Gorčan Louis, S. Pierre de Jards, 46·25, Eyer Marija, Grivet, 93·25, Tratnjek Ana, Premicourt, 103, Kopinja Franc, Lemoncourt, 58, Bunderla Ana, Fontenelles, 103, Nemec Ludvik, Birotabac, 75, Vidonja Janoš, Obville, 103, Toth Štefan. Ferme de Donchy, 30, Režonja Štefan, Montbenoit, 30, Legen Vince, Bazeches, 48, Marija Farcij Horvat, La Vallee, 68·25, Bogdan Ivan, Levroux, 15, Lebar Matjaž, Montierchaume, 103, Holsedl Marija, Brigneville, 94, Prkič Alojz, á Lityi, 103, Flisar Štefan, Ferme de Grimansart, 53, Slaviček Karol, Pierpont, 36, Gaber Mici, Girondelle, 76, Lang Terezije, Rekandé, 88, Fujs Rafael, Gaston an Vert, 75. Ficko Marija, Opignay, 75, Hajdinjak Štefan, Donziers, 30, Kociper Štefan, Somme Suippe, 103, Novak Rozalija, Merus, 82, Hari Marija, Robecg, 45, Sobočan Marija, Ferme de Grande, 75, Kuzma Marjeta, Rond Point, 76, Kološvari Hermina, La Grande, 75, Sarkan Franc, Clastres, 36, Vukan Ivan, Le Vaulmier, 75, Vertič Vilma, Grand Hameau, 103, Pietryk Marija, Tour de Brenih, 10, Gašparič Julija, Le Coteau, 103, Sobočan Ana, Bat Gerard, 25, Duh Katarina, Vest Cappel, 53, Küzma Ana, Grainville, 53, Varga Rozalija, Eclaires, 100, Žökš Imre Groslien, 103, Kuhar Alojzija, Reny, 103, Kühar Štefan, Nanteuil, 32, Sohar Fanie, 58 60, Lang Viljem, Raville, 103, Perša Roza, Pierre Fontanie, 103, Šparas Jožef, Gaston, 34, Tanacek Fani, Fayet, 15.55, Mm. Koroša, Charleville, 13·35, Litrop Ana, Arzembourg, 52, Pok Jožefa, Ferme du Bose, 57, Kisilak Verona, Boul, 21, Rajsar Alojz, Goncourt, 42, Franko Veronika, Catrey, 12, Bojnec Štefan, Bauvillers, 26, Martuša Agneš, St. Martin, 12, Gomboc Štefan, Gauville, 45, Rajsar Emilija, á Sauley, 7, Hajdinjak Marija, Moulej, 66, Ficko Jožef, Fartenay, 15, Pucko Štefan, Courte, 33, Vogrin Katica, S'Lorc, 13, Tivadar Ana, Blaringhem, 9, Kuzma Marga, Vest Cappel, 37, Hozjan Štefan, Passanfontaine, 6, Horvat Ana, Rochaft, 28, Horvat Verona, a Rosay, 28, Korošec Ignac, S. Salazar, 28, Gerič Ro-

zalija, Dehurtevent, 28, Pintarič Marija, 18. Taubaurg, 28, Törnar Marija, á La Paupardine, 7 dinarov.

Letos do sred januara smo pošilali ešče naše liste i lani vsem tem naročnikom, našim dužnikom, ki so je ali sami naročili, ali so je pa njihovi naročili. Nikomi nesmo je pošilali, ki je nebi naročo. Ar smo z lübezni do düš vsakomi šli pravično na roko, prosimo vse, da tüdi z lübezni do božega kralestva pravično plačajo gornji dug ali sami izseljenci, ali pa njihovi domači, ki so peneze sprejeli. Skoro dve leti smo čakali i se v tiskarni globoko zadužili, ne nosite toga greha na düši, ka bi ešče duže čakali z naročninov. Vse delamo brezplačno z lübezni do vas, preštimajte to i spunite svojo dužnost.

Vredništvo i uprava
NOVIN i MAR. LISTA

NEDELA

tridvajseta po risalaj.

Evangelij (Mataj 9). Tisti čas gda bi gučao Jezuš vnožini, ovo eden poglavnik je pristopo i molo ga je govoreči: Gospodne, hči moja je zdaj mrla; ali hodi i položi roko tvojo na njo i živela bode. I gori stanovši Jezuš nasledüvao je njega i vučenicke njegovi. I ovo žena vu krvavom otoki bodoča dvanajset let, pristopila je odzaja i doteknola se je krajine gvanta njegovoga. Ar je pravila vu sebi: či se doteknem samo gvanta njegovoga, zdrava bodem. Obrnovši se pa Jezuš i njo videvši, pravo je: vüpaj se hči, vera tvoja je tebé zdravo včinila. I ozdravila je žena od one vöre. I gda bi prišao Jezuš vu hižo poglavnika i vido bi žveglare i vnožino smečeno, velo je: odstopte, ar je ne mrla deklička, nego spi. I osmijavali so se ž njega. I gda bi vö vrženo bilo lüdstvo, notri je šo i prijao je njeno roko i gori je stanola deklička. I vö je razišao te glas po vsoj tistoj zemli.

*

Zglednimo se v naravo v zdajšnjem késnom jesenskom časi. Drevje rumeni, listje dol kaple, sad je že pobrani. Gorice so žute, pomali do brez listja. Pole je prazno, pridelki pobrani. Sestra smrt je s svojov nesmilenov rokov segnola tüdi po naravi. Celo ptički so zamuknoli. Če pomislimo na veselo protlitje, kda se je vsa narava prebüdila, vse je začnolo cvesti, zeleniti; vesela ptičja pesem se je razlegala na vse kraje, zdaj pa te svetešnji mir nad vsov pokrajinov. Ali je ne to življenje narave prelepa prispodoba človečega življenja? Človek cvete v svojem sprotolešnjem časi, po svojih žilaj začüti življenje, celi je razgibani, nemiren. Pa sledijo leta zorenja. Za temi pa pride jesen — človek se nagible proti grobi. Na drevi listje rumeni — človeki vlasovje postajajo beli; na drevi listje dol kaple — človek postaja plešasti; drevo pozimi zaspi i ne raste — človek pa večni sen zasenja.

Ne je slüčaj, da nas sv. Cerkev ravno zdaj v jesenskom časi vodi na grobove, da bi se bar tam, gda stojimo pred mrtvim telom svoje matere ali znanca — strsnoli i premislili od svoje smrti. Če so vmrli dedek, vmrli oča, vmro starejši brat i vsi drügi — znan tüdi na mene pride ednok red. Od toga ne dvomi nihče. Tüdi najvekši bogotajec ne taji svoje smrti. Ka de se pa godilo potom naprej po smrti, nam pa jasno, kak beli den, pove naša sveta vera. Po smrti pride sodba; račun od svojega življenja. Hlapec de davao račun svojemi Gospodari. Od toga računa de potom odvisna naša večnost.

Večnost je pred nami — ali nihče ne ve, kakša bo ravno njegova. Samo misli si lehko vsakši sam, kama pride, če pomisli na dozdajšnje svoje življenje, kakše je bilo. Leto ma 365 dnevov. Če več kak polovico od toga preživiš v posvečüjočoj milosti, to je brez smrtnoga greha, te lehko vüpaš, da se nagibleš k srečnoj večnosti. Če pa skoro več ne poznaš smrtnoga greha, ali če se ti šče itak tü pa tam ponesreči, pa taki staneš i se spoveš — te lehko trdno vüpaš, da bo večnost srečna. Ne more pa tüdi svetnik zagvüšno trditi, da bo zveličani, ar če samo nazadnje spadne v smrtni greh, ga te pogübi. Ali vüpa, da če je v življenji lepo živo, te tüdi nazadnje vendar ne spadne.

Nihče se ne more zanesti na poznejši čas. Ar tüdi najmenše i v najlepšoj dobi kosi smrt, gda se što najmenje pripravla na njo.

Zmaga novoga župana pri Gradi.

Pa dönok smo zmagali. Volilna borba je henjala i lüdje so se odehnoli. Grad je bio v dnevaj volitev podoben španjolskomi bojišči. Tüdi pri nas sta se borila dva tabora: „pisani" i „beli". Pisani, šteri je že duga leta gospodüvao i beli, šteri je pa že dugo trpo. Naši vrli i pošteni pristašje so bili duga leta zapostavleni brez pravic i trpeli pod jarmom JNS-arov i drügih mogočnikov. Bio je že skrajni čas, da smo ednok pretrgali te nasilne vezi i si postavili za župana — našega kmečkoga, katoličanskoga Koroščovoga človeka g. Bačiča, a za odbornike naše poštene moške.

Postavili smo ga, če ravno so protivniki vsefele laži okoli trosili, blatili i grozili nam vsem, ka se z nami vse ne zgodi.

Zmagali smo. Mamo svojega novoga župana, svoje nove poštene odbornike. Od nove uprave vnogo pričaküjemo. Borba za oblast je prenehala, tak tüdi mora prenehati vsakša mržnja med nami i z bratskov lübeznostjov moremo segnoti za delo. Od novoga župana vnogo vüpamo i pričaküjemo. Predvsem naj ga vodi pri deli za občinsko blaženost poštenost, pravičnost i smilenje. Gračko občino trbej rešiti od prevelkih doklad. Trbej jo rešiti i potegnoti iz blata zavolo šole. Trbej misliti, da kemprvle dobi bolšo zvezo z Mačkovci, nove mostove, popravlanje ceste i drügo potrebno, štero je že dugo čakalo na novoga gospodara. Vüpamo se, da de g. Bačič poleg svojih zvez na višiših mestaj znao spraviti za našo občino razne podpore i tak pomagati nam vsem. Prepričani smo, da de naš novi župan znao s svojim poštenim odborom izpuniti velko i teško nalogo, štera ga čaka. Mi njemi obečavlemo svojo vernost i pomoč.

Zdaj pa ešče edno pohvalno reč našim volilcov. Veseli smo i ponosni, da ste se v tak lepom števili vdeležili volitev i ste s svojimi glasi dali zavüpanje v novoga župana g. Bačiča. Zato naj vam bode povedana na tom mesti najprisrčnejša hvala za vašo naklonjenost, dragi volilci. Bog vas naj žive! — Vidonščar.

Predsednik krščanske vlade, Cabanellas na Španjolskom (v sredini z belov bradov), ide od zahvalne meše v San Sebastiani v svoj avto. Osvobojeno lüdstvo njemi navdüšeno vzklika i se veseli nad zmagov, štero so dosegnoli nad komunisti.

Politični pregled.

Nezrelost! Raztorjeno lüstvo med šumami, gorami i na ravnicaj, obklajeno s punim delom, štero je sili edno za drügim. Nema časa niti, da bi malo glavo zdignolo i poglednolo okoli sebe, ka se okoli njega godi. Večkrat se poedini tak zasüče v koj notri, da ga je teško odsmesti, ali vö pomočti. Sam sebi nešče vervati, da bi se na kakši način lejko nesreče rešo. Premočeni je v političnom, verskom i gospodarskom pogledi. Ne ve razsoditi, v šteri kraj bi se obrno, i što za njega dela. Največkrat se zgodi, da brez prevdarka i razsodbe podpira samo tisto stranko, ali osebo, štera ma vekšo moč. Večkrat pa tüdi vera diktirana od lüdi, ki nikaj ne verjejo, meče nezreloga človeka, či gli je to njegova največja zgüba. To je edna napaka političnoga i verskoga pogleda. Drüga napaka našega človeka je pa ta, da či kaj pridela za odajo, tisto brez razsodbe prešiška ta, da niti blaga, pa niti penez nema. Naküpi si kakše hitro razpadajoče cote, mogoče ešče svilene nogavice itd., ali se pa toži za malenkost z sosedi. Dosta okoli sodnije i fiškališov hodi, da si tam pravico išče, štero najde te, da se spravzni njegov bankaš i plača svoje i drüge stroške eden tak, kak drügi i nazadnje se lepo na sodniji poglijata, ka bi težko brez zapravlenoga peneza napravila prle doma, gda sta se svadila i bi velikoj napaki bio konec i vera mela poštenje, štera nas nato vči „Lübite se med sebov i odpüščajte si!" Takše napake i trdovratnosti so med nezrelim lüstvom. Vsakša malenkost ga premoti, a prefrigani špekulanti pa je ešče bole znajo nasükati. Razne blagovne cene za 1 Din gori, ali doli ga ne brigajo, da prešiška ešče svojo düšo ta drügomi. To je nezrelost v političnom verskom i gospodarskom pogledi. Dokeč si sam ne bodeš pomagao, ti niti Bog ne pomore. - *Nemeš Vince, kmet, Tešanovci.*

Svetovno spravišče brezbožnikov. Ruski komunisti so pozvali vse brezbožnike na svetovno brezbožniško spravišče, štero de se vršilo l. 1937. februara 7. v Moskvi. Zastopniki brezbožnih drüštev bodo prišli iz 47 držav. Dnevni red spravišča brezbožnikov je sledeči: 1. Naj se nastavi osrednji urad za širjenje protiverstva po sveti. 2. Naj se nastavi posebna mednarodna brezbožna organizacija pod vodstvom sovjetske brezbožne organizacije. 8. Določijo se smernice (navuki) za dobro širjenje brezboštva po celom sveti. 4. Posamezni odposlanci dajo odgovor, kak se je obneslo širjenje brezboštva v posameznih državaj, stere zastopajo, kakše skušnje majo v boji proti veri. 5. Določi se plača za brezbožna združenja i za njihovo delo proti veri. — Ki ma samo trohico vere v sebi, ka pravi na te peklenski načrt?! Februara 11. je god Device Marije Lorske. Kak je ta deviška Mati premagala dozdaj vso hüdobijo na sveti, vse krive vere, bo tüdi najstrašnejšega sovražnika vere, komunizem premagala, samo prositi jo moramo za to. Že zdaj začnjmo zato vsaki den prositi to dobro mater našega Zveličitela, naj vniči načrt brezbožnikov i naj da oblastnikom po državaj modrost i moč, da do se z celoga srca borili proti komunizmi, ki je vretina brezboštva i vse človeče nesreča. K srci naj bi si vzeo vsaki državnik, ka je pravo Baldwin Stanley, angleški ministerski predsednik od komunizma: *„Komunizem je bole nevaren kak Nemčija"*. Bog daj, da bi to nevarnost vsi državniki pravočasno spoznali,

Davkoplačüvalci!

Den za dnevom romajo v Lendavo cele procesije lüdi, navadno sami moški, vsi razburjeni i nevolnih obrazov. Če jih pitaš, odked so, zvediš, da iz vseh krajov, bližnjih v delešnjih, beltinske i bogojanske fare. Kama pa? *Na davkarijo!* se zderejo — po pravici čemerni. I na davčnom uradi! Vse hiše pune lüdi, dvorišče puno! To so ne mirne ovce, nego ognjeni, silni, skrbni gospodari, ki s stisnjenimi pesnicami iščejo pravice!

Lendavski davčni urad najmre neštetim pošila čeke z dosta višišimi davki, kak jih je davkoplačüvalec dužen plačati. — Eto samo nekaj primerov: Davkoplačüvalec iz Kobilja je dobo ček z okoli *220 Din.* Kakti skrben gospodar, ki vodi račune, se je šo sam prepričat na davkarijo, gde jim je dokazao, da preveč terjajo. I istina, samo *76 Din* je bio dužen plačati. Drügi slüčaj: ček kaže *22 Din*, gda se pritoži, njemi napišejo drügi ček z *8 Din.*

Uradniki na davkariji se zgovarjajo, ka je prej prišeo nekši novi imenik agrarnih interesentov, po šterom so očevje svojo zemlo prek dali svojoj deci i tak zdaj pride do pomote. Zgoraj navedeni slučaj je eden gospodar, ki stalno sam plačüje davek i ne dao zemle svojoj deci. Naslednji primer pa je ne agrarni interesent: ček terja 146 Din. Gda se pa pritoži, njemi napišejo drügoga s 73 Din. Ne čüda, če lüdje preklinjajo okoli davkarije, da grozno poslüšati. V takšem vremeni hoditi po 20 do 30 km deleč brez obeda, brez pravoga odevala i obüteli zavolo toga, ar davčni urad ne dela dobro. Lüdje po pravici čakajo od uradnikov, ki jih sami drago plačüjejo, da jim redno vodijo račune.

Ar se den za dnevom hodijo k meni pritoževat zavolo teh nerednosti, sem dolžan, da se kot njihov poslanec, za nje zavzamem. Poslao sem sledečo prošnjo na gospoda finančnoga direktora v Ljubljani:

Lendava, dne 3. nov. 1936.

Blagorodni gospod direktor!

Že dober teden dni obleguje lendavsko davčno upravo dnevno 50 do 100 ljudi s čeki v rokah. Ljudje preklinjajo davčno upravo, oblastva in režim itd., vsi pa trdijo, da se njim je z letošnjim predpisom davka zgodila velika krivica. Meni je tukaj ne mogoče meritorno posredovati, razburjenje pa se vsak dan bolj širi, nujno Vas prosim vsled tega, gospod direktor, da še ta teden pošljete enega uradnika od direkcije, ki se bo o vsem sam prepričal ter ugotovil, v kolikor so pritožbe objektivne in resnične, odnosno v kolikor je krivda na organih lendavske davčne uprave.

Ko se Vam za Vašo naklonjenost, gospod direktor že v naprej najlepše zahvaljujem, ostanem z izrazi

odličnega spoštovanja vdani
Dr. KLAR
narodni poslanec.

Tak vüpamo, da se pokaže, gde je vzrok nerednosti. I v bodoče vse včinimo, da se naši siromaški lüdje branijo, nerednosti pa odstranijo.

Revolucija v Iraki. Irak je država v Ažiji, štera stoji pod obrambov Anglije. Tü so tiste bogate vretine petroleja, štere držijo angleško svetovno politično i gospodarsko moč na pravom mesti gor. Ne čüda zato, če se Angleži pripravlajo, da napravijo tü red, če bi revolncija dale trpelá. Dozdaj je brez prelevanja krvi bila samo vlada dvakrat nasilno vržena z svojega položaja.

Srditi boji okoli Madrida. Rdeči verolomci so z pomočjov ruskih letal šli pred Madridom v protinapad, da veroborce zadržijo. I posrečilo se njim je edno mesto zasesti, štero so meli v rokaj veroborci. Povsod indri pa tej stojijo dobro i so že samo 2 kilometra od Madrida, šteroga vsaki čas ščejo naskočiti i zavzeti.

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Navuk za tretji red sv. Frančiška je dnes tjeden, 15. novembra v Črensovcih po večernici. Večernice ob 2 popoldnevi.

Naročnikom i širitelom naznanjamo, da se dnes mora plačati letošnja celoletna naročnina i tüdi stara. Tiskarna ne more čakati, pošta ne čaka, fabrike tüdi ne. Mi smo zaistino leta dugo vlekli, ali duže ne smemo. Zato povdarjamo odločno, da se dug plača, ar mo ovak prisiljeni si drügo pot zebrati i sterjati potom oblasti. Uprava.

Naročnikom v Franciji. Naš zadnji opomin smo razposlali. Če ne dobimo plačane naročnine zdaj taki, liste stavimo. Ne pozabite, ka moramo vsaki tjeden od ednih Novin plačati 50 par poštnine, pošta na porgo nikaj ne vzeme. Z toga lejko spoznate, kakšo dobroto smo vam napravili, da smo mesece dugo za vas plačüvali, zato bodite vi tüdi teliko dobri i poravnajte svoj dug. Nega vas toti dosta, ki ste na letos dužni, a ste vendar. Tüdi lanski dužniki naj svoje račune poravnajo. Lanske dužnike smo imenoma objavili, ar nevemo, kde so zdaj. Letošnje bomo tüdi, če v najkračišem časi ne dobimo naročnine. Terjamo delavce i njihove domače.

Goske i kokoši so vkrali. Gomiličkomi šol. upraviteli so v noči pred vsemi svetci nekši ponočnjaki odnesli nekaj šopanih gosek i kokoši. Za njimi je že uvedena preiskava i jih bo najhitrej izdala kapa, štero so tam zgübili.

Lendava. Na vse svecovo večer se je navadnom zvonenji za pokopne naednok oglasilo klenkanje. Ogenj! V goraj je gorela Gombocova pivnica. Megleno nebo je bilo dugo ožarjeno. Nihče najmre ne vüpao gasiti, ar se je v pivnici prej čülo grozno strelanje. Pravijo, da so patroni ležali v pivnici — vseh okoli 250, zato ne čüda, če nihče ne vüpao kcoj, gda je v kratkom časi 250 krat strelilo. Zgorela je tüdi vsefele šker.

S. Jürij. V petek, 30. okt. smo zakopali Bokan Evo, ki je dosegnola redko starost 91 let. Pokojna je komaj zadnjih par let bila betežna. Nazlük deževnomi popoldnevi se je sprevoda vdeležilo dosta lüdi, vej je Bokanova rodbina dobro znana zavolo svojega krščanskoga osvedočenja. Pokojna naj si počine na Jezušovom Srci, v večnoj svetlosti, njenoj rodbini pa naše iskreno sožalje.

Ki šče meti kalendar Srca Jezušovoga, naj javi to na uredništvo Marijinoga Lista v Črensovce i to kemprle. Uredništvo njemi pošle ček, po šterom plača kalendar. Na porgo se nikomi ne dajo kalendarje. Vsaki naročnik Marijinoga Lista dobi kalendar brezplačno, če je i za leto 1937. naročnik, ar so M. Listi za to leto plačani. Za letos je že itak vsaki dobo kalendar. Cena kalendara je v Črensovcih 6 Din., v vseh drügih mestaj pa 7 Din. Ki majo samo Novine, ga dobijo za 4 dinare, a samo en komad. — Uprava.

Krog. Povdarjamo, da je Martincova hiša, štere sin Štefan, je bio nosilec liste, poštena i tüdi njegovi odborniki poštenjaki. Komunisti neso, samo z dvema ne smo popolnoma zadovolni. A med pristaši drüge liste pa poznamo bivše komuniste, ki hvalijo celo Stalina. Nam se ide za to, da sedež prenesemo, naj se velikih doklad rešimo. To je pa pravična zahteva. — Krožančarje.

Pravilnik k zakonskoj odredbi od zaščite kmeta i od brisanja polovice njegovoga duga, je objavlen. Naj naši naročniki majo jasno sliko od toga velevažnoga zakona i pravilnika, oba od reči do reči objavimo i damo po ednom doktori prave razlago na oba. Nikomi naj se zato ne mili dati do konca toga leta i še naprej dva dinara za Novine, ka lejko ž njih spozna, kak se more pri svojem dugi držati. Pri šparanji dva dinara zna na jezere zgübiti.

Sobota. V nedelo, na Vsesvece nas je zapüsto i odišeo na novo službeno mesto v Maribor gimnazijski ravnateo g. Rudolf Pregelj. Dijaki so se poslovili od dobroga g. ravnatela v petek ob pol enajstih. Najprle je spregovoro v slovo g. prof. Zobec. Nato se je g. ravnateo zahvalo i dao za slovo dijakom nekaj zlatih navukov za življenje. V imeni dijaštva sta se poslovila od g. ravnatela dijakinja Trezika Cigan i dijak gojenec Martinišča Nikita Kleiner. Martiniščarje so šče zaspevali pod vodstvom g. prof. Justina „Oj hišica očetova". Gospodi ravnateli želemo na novom mesti v Maribori bogatih uspehov! Njegovi dijaki iz Sobote ga bodo ohranili vsigdar v dobrom spomini. Za vse dobrote skazane našemi dijaštvi pa naj njemi Bog bogato poplača! Ravnatelske posle na gimnaziji je prevzeo za zdaj g. prof. Zobec. — V petek, 30. okt. se je tüdi poslovo i odišeo na novo službeno mesto v Ljubljano g. prof. Štalec. Dijakom je žao za njim. Dobromi i prilüblenomi g. profesori želemo vnogo uspeha na novom mesti.

Deca so vužgali slamo. V Nedelici pri Lebarovih so deca pri igranji vužgali slamo. Sreča, da so ogenj včasi opazili, ar bi lehko nastala velika nevarnost za domače i sosedno poslopje, ki se nahajajo v bližini.

Ivanci. Šadl Alojz i Antolin Franc se najtoplejše zahvalüjela g. Dr. Klar Franci, narodnomi poslanci za trüd, s šterim njima je spravo od banska uprave primerno podporo, prvomi zavolo vloma, drügomi pa za kravo, štera njemi je zginola. — Od gospoda poslanca Dr. Klara prosimo sledečo pojasnilo: Jeli je to mogoče, da če edna stranka pride k katasterskoj upravi i si šče sama sebi z klajbasom zapisati površino svojih parcel, da se njemi to nesmi dovoliti, nego se njemi samo te dovoli, če plača primerno državno takso? Prosimo odgovor! — Ivančar.

Širitelje i širitelice, pridite v Bogojino dnes, 8. novembra. Tü se bo rana sveta meša za vas služila. Po velkoj božoj službi, štera se začne ob pol desetih, je sestanek za vas, po sestanki obed pri cehmeštri Horvat Janoši. Po obedi idemo na grob † Baša Ivana, plebanoša bogojanskoga i dekana, pa položimo venec na njega i molimo za mir pokojnoga. Pridite vsi i prinesite celoletno naročnino, po štero pride sam tiskarnar iz Lendave.

Küpšinci. Pri nas so neki dijacje jako agitirali proti Titan Janoši, staromi župani. A mi smo njemi dali zavüpanje i smo ga znova zvolili, ar smo ž njim zadovolni. — Občani.

Premeščen je g. Baša Ignac, vet. kapetan, naš domačin, iz Čakovca v Boko Kotarsko. Premestitev pomeni povišanje. Čestitamo.

Sobota — Martinišče. 15. novembra obslužavlemo svetek našega patrona sv. Martina škofa. V četrtek, petek i soboto — pred svetkom — bo ob 7 vöri večer slovesna tridnevnica s kratkov predgov i blagoslovom. Na sam svetek bodo tri sv. meše s predgov: ob 7, ob 9 i ob pol 11. Sv. predgo ob pol 11 bodo meli veleč. g. Klekl Jožef, slovesno sv. mešo pa veleč. g. Krantz Jožef dekanijski upraviteo. Popoldne ob 3 vöri bodo večernice s predgov. Po večernici bo pa ob 4 v prosvetnom domi — poleg kat. cerkve — lepa igra.

Tešanovci. V 43. štev. M. Krajine od 25. oktobra nekak trdi, da je pri nas samo zato bila edna lista, ar je župan g. Kühar prilüblena oseba. Mi odgovarjamo, da to ne drži. Vsaki ma lüdi, ki ga lübijo, ma je g. Kühar tüdi. A zvoljeni je pa zato, ar se je stalno trdilo, da ne bo kandidirao, a kak je svojo reč nazaj potegno, se več nišče nebrigao za volitve. Tomi dokaz je tüdi to, ka je z Moravec komaj 18% glasalo, ka je pa v istini premalo. Od dobrih poti pa ne gučimo, ar po njihovoj sredini teče voda. Mosta smo pa dali z našimi penezi narediti i ešče niti nevemo, ka ta koštala. — Tešanovčar.

Prošnja. Dragi rojaki v Franciji! Prostovolna gasilska četa v Žižkih, si je postavila snoj gasilski dom i ma šče nekaj računov neporavnanij. Zato Vas vse prosimo, ki ste v Franciji, da nekaj darüjete od vaših z žülami prišparanih penez za naš dom, ki bo Bogi na čast ino bližnjimi na pomoč. Za vsaki najmenši dar se Vam že naprej najlepše zahvalüjemo; imena darüvalcov objavimo v Novinaj. Vse Vas pa prisrčno pozdravlamo. — Žerdin Martin, tajnik.

Koline s plesnov veselicov so se začele tü pa tam po naših občinaj pali vrstiti. Prosimo politično oblast, naj posveti tem kolinam malo več pažnje, ar je nevarnost velika, da se že itak zadosta pokvarjena mladina ešče bole pokvari nesamo moralno, nego tüdi v državotvornom smisli.

Slovo od pokojnoga Poredoš Alujzija iz Bratonec, šteroga je hüdobna tolvajska roka strelila, je gasilec Belšak Vinko iz Bratonec meo pri od pretom grobi pokojnoga. Krasno slovo, se je glasilo: Med tiho jesensko življenje, kda se vsa narava spremina v püsto poljano, nas je zadela novica, da tebe, dragi Lujz, nega več med živimi. Prišeo si v najlepšo dobo svojega življenja, kda se je tvoja moč i krepost razvila do viška, da bi lehko skrbo za svojo drüžino, ženo i malo dečico, njim vstvaro lepo bodočnost, te so se tvoje oči zaprle za večno. Ta nepričakuvana novica nas je zadela tem žmetnej, ar ne si vmro naravne smrti, nego kda si brano pravico svoje i svojih imetje, te so počili strašni streli v tmično noč i ti si spadno mrtev zadeti od hüdobne tolvajske roke. Tvoja düša je odišla po večno plačilo za tvoja dobra dela. Rad si pomagao trpečemi bližnjemi. Kelkokrat si se podao v smrtno nevarnost, kda si rešavao nesrečnim, ka se dalo rešiti, a zdaj je tvoje telo, šče pred nekaj dnevi zdravo i čvrsto, onemoglo i v hladnoj zemli si bodeš odpočino. Zapüsto si drago ženo, malo nepreskrbleno dečico, stariše, brata i sestre, od šterih tvoja najmlajša sestra Anika v dalnjoj tüjini dnes niti ne čüti od tvoje nesreče, ka šče, da bi se mogla zdaj z nami pri odpretom grobi za večno posloviti od tebe. Zapüsto si tüdi nas gasilske tovariše, ki nam bo izgüba po tebi nenadomestliva. Pri odpretom grobi se poslavlämo od tebe, dragi tovariš, odhajaš od nas. Tebe pokrije čarna zemla, a tvoj spomin ostane med nami. Bog ti daj večno plačilo za tvoja dobra dela, hüdobnoga tolvaja pa naj zadene zaslužena kaštiga. Z Bogom dragi Lujz i na se videnje na drügom sveti. — Sprevoda se je vdeležilo vnogo lüdstva i tüdi gasilske čete iz Beltinec, Dokležovja, Gančan, Lipovec i Bratonec.

Ščete si zaslužiti brezplačno krmo i drva? V Macincih poleg velke ceste je 12 oralov dobre zemle, ki se bo v travnike püstila, a prle se more borovo penjovje streliti. Ki šče trebiti, dobi 3/4 penjovja za sebe i lejko kosi senožet z polovine štiri leta. Zglasiti se trbe pri Domi sv. Frančiška, Črensovci.

Beltinci. Prosvetno drüštvo naznanja, da vsaki, ki ma knige od drüštva izposojene, mora te do 8. nov. vrniti zavolo nove vezave knig. Knige se izposojüjejo proti 50 par odškodnini vsako nedelo i svetek od 9 do 10 vüre predpoldne i popoldnevi od 1 do večernic. V dvorani drüštva se pa lejko čtejo tüdi v tom časi dobri listi.

Turnišče. S prvim novembrom je odpro mesar g. Doberšek Štefan v občinskoj gostilni novo mesnico. V Törnišči je bila dozdaj samo edna mesnica i včasih meso par dinarov dragše, kak indri.

Dobili smo sledečo pritožbo: Neki mladi vučiteo v lendavskom srezi se tak surovo oponaša z šolari, da se lüdje na cesti zgražajo nad tov surovostjov. Deca večkrat prinesejo vidne znake bitja i surovoga postopanja. Vučiteo tüdi večkrat psüje deco z rečmi: „Tvoja abesinska majka". Deca te reči doma ponavlajo pri svojoj bratji i trdijo, da so se to navčila od vučitela. Če de to šlo naprej, do starišje prisiljeni deco iz šole vzeti. Takši vzgojiteo spada inam, ne pa v šolo. Naše matere Slov. krajine rodijo slovensko deco za Jugoslavijo, ne pa abesinsko. — Dopisnik osebno odgovarjam za trditve.

Na podporo Novin je poslao g. Hircshl Ferid, bančni ravniteo iz Sobote 20 Din. Bog plačaj!

Naše tri sestre idejo v misijone na Kitajsko. Število misijonskih delavcov iz Slov. krajine se je znova povekšalo. Prvi roj svojih sester pošle zdaj Slovenska Bistrica v misijone i včele toga roja so naše zemle hčeri zvün edne, ki je z Beča. To so sestra Immakulata Maršič iz Melinec, Mihaela Rous iz Črensovec i Konstantina Sarjaš iz Žižkov. Bečanka je pa sestra Virginia Schiller. Den odhoda bo bršćas 3. decembra, na god velikoga apoštola Kitajske i Japonske, sv. Frančiška Ksaverija. Bog blagoslovi njihovo delo!

Desetletnica kat. šole naših v South Bethlehemi. Pred desetimi leti so prišle častite šolske sestre iz Maribora v South Bethlehem Pensilvanije v Severnoj Ameriki i prevzele na prizadevanje našega rojaka, vel. g. Klementa Verena, ki so te tam bili plebanoš, od njih zidano katoličansko šolo. Šola je naš narod čuvala v veri i v lübezni do maternoga jezika. I čeravno so se vnogi mogli z šolskoga okoliša zavolo gospodarske stiske odseliti, vendar še zmirom obiskava šolo 226 dece. Desetletni jubileum v zahvalo častitim sestram se je vršo 11. oktobra. I mi želemo našemi narodi v S. Bethlehemi veselje v teh teških časaj pa vödržanje kre Kristušove istine, štera jedina de ga mogla rešiti i njemi pomočti düševno i vremenitno. Bog blagoslovo delo častitih sester z obilnim blagoslovom.

Tovajija pri belom dnevi v Tešanovci. Oktobra 26. sta prišla v našo ves dva gospodeka. Eden je bio bole elegantno oblečen, te drügi pa bole prosto. Bike sta küpüvala na zlük. Prideta h Küčan Ludviki. Dveri na prekliti so bile zaklenjene, zato je eden šo na dvorišče, kde je hči nekaj pripravlala za živino. Te drügi je med tem časom vtrgno gor dveri na prekliti, šo v hišo i z omara odneseo 6100 dinarov penez. Prvi je tečas zagučavao hčer na dvorišči, ka je te drügi mirno lejko prišo v hišo i odneso peneze. Kda je prvi dokončao svoj guč na dvorišči od odaje bika, se je te drügi vrno k njemi i hitro sta füknola proti gošči. Soseda je pitala Küčano hčer, ka ste delala dva gospoda pri njih. Pitana začüdeno odgovori, da je samo eden bio i beži v hišo. Tü najde vse odpreto, penez pa ne. Nato je začnola kričati i bežati za njima. Njej pomorejo še drügi lüdje, ki so brali repo i tovaja zgrabijo, priženejo na občino, kde jiva zročijo orožnikom v roke. Penez sta pa mela samo 4000 Din. Kama sta ove djala, se te ne dognalo.

Küronja Janoš.

Letos 14. novembra bo poteklo 105 let, ko je bil rojen naš Sloven, mož izredno velikega duševnega obzorja, mož dela in ustvarjanja, ki pa je malo znan naši javnosti, — Küronja (Környei) Janoš. Rojen je bil v M. Petrovcih, v vasi, ki nam je dala tudi znanega prekmurskega književnega delavca Imreja Augustiča.

Küronja je končal svoje srednješolske študije v Kőszegu in Szombathelyu, nato je stopil v bogoslovje v Szombathelyu. Burno leto 1848. pa mu je preprečilo, da bi postal duhovnik. Namreč, ko je koncem decembra 1848. cesarska vojska udarila preko Sóbote v županijo Vaš, da bi potlačila madžarsko revolucijo, je Küronja zapustil bogoslovje in je stopil v madžarsko vojsko. Po likvidaciji madžarske revolucije se več ni vrnil v bogoslovje, — najbrž so vse to preprečile stroge avstrijske odredbe, ki so zadele vse udeležence revolucije. Upisal se je na univerzo v Budapešti, najprej na medicinsko, pozneje na pravno fakulteto, toda radi svojih slabih gospodarskih razmer je moral opustiti eno in drugo. Nazadnje si je izbral za poklic učiteljski stan. Leta 1869. je bil imenovan za šolskega nadzornika.

Küronja se je uveljavil kot pisatelj. Njegovo literarno delo je ogromnega obsega, s katerim je v znatni meri obogatel madžarsko leposlovno in pedagoško literaturo. Predvsem so velike vrednosti njegova pedagoška dela; spisal je tudi mnogo učnih knjig. Z velikim uspehom je urejeval več leposlovnih revij, ter je bil glavni urednik madžarskega pedagoškega glasila za osnovnošolsko učiteljstvo.

Küronja je bil mož dela, počitka ni poznal. Prekmerno delo ga je spravilo tudi v prerani grob. Umrl je 19. aprila 1870. v Budapešti. — Gumilar F.

Pisma naših iz tüjine.

Gerlec Angela, Wambrechies. Prečastiti gospod! Iz srca se vam zàhvalim za redno pošilanje vaših listov i vam želem od Gospodnoga Boga i Blažene Device Marije zdravje, ka te vnogo let živeli pa te raztepene ovce v tom širnom sveti po pravoj poti vodili. Tri leta sem bila tü i vsa tri leta redno dobivala vaše liste. Zdaj idem k Vsemsvetcom domo, kde so naši tüdi naročniki na Vaše liste. Pozdravlam svaka, sestre i njihovo malo deco. — **Prša Roza, Clervol z Ižekovec.** Naročim si naše liste i je včasi plačam, da do me tolažili i kratkočasili. Smo kak zgüblene ovce v toj tüjini, ve sam mogla povrčti svojo drogno dečico z možom i si tü služiti krüh. Pozdravlam moža z dečicov, vse domače, brate, sestre i celo beltinsko faro. — **Kaufman Emilija, Couriol, Francija z Večeslavec.** Pozdravlam svojo žalostno mater i vse poznance. Mi eti v tüjini tüdi v žalosti živemo, a tolaži nas Marijin List, šteroga rada čtem. O drage pajdašice, slovenske dekle, tüdi v tüjini dekla lejko ostane čista. Sam sama bila v ednom kraji, pa sem ostala li poštena, ar sem rada čtela Marijin L:st, če prle ne, pa v nedelo popoldnevi i ar sem rada molila sveti rožnivenec i častila Marijo Pomočnico Krščenikov i mater sedmere žalosti. Naročite si Marijin List pa te srečne tüdi ve. O kak hitro mine to nevolno življenje i kak strašna odgovornost čaka düšo mladenke, če najlepši kinč, devištvo oda. — **Vučko Magda, Erblon, Francija, iz G. Bistrice.** Poslala sem vam naročnino i na Dom sv. Frančiška. Vaši listi so mi na velko veselje i tolažbo, posebno lepe predge, štere mi segajo do dna srca. Naj vam bo lübi Jezuš smileni plačnik za trüde, štere mate za nas izseljence. Pozdravlam celo črensovsko faro, vas preč. g. urednik, mojega moža, posebno pa moje detece, štero naj moli za mamiko, ka srečna i zdrava pride domo. — **Kerec Irma, Daragnocourt, Francija iz Otovec.** Najlepše se vam zahvalüjem g. urednik za vašo gorečo lübezen, štero mate do nas, ki smo raztepeni po toj širokoj Franciji. Novine i Marijin List redno vdablam. Sem v dobroj kat. hiši, vsako nedelo i svetek lejko idem k sv. meši. Pozdravlam vas preč. g. urednik, gospode dühovnike gračke, svojo mater, brate i sestro. — **Gumilar Franc, Chailly, Francija.** Poštüvani g. urednik, najlepše vas pozdravlam i se z srca zahvalim na vaših trüdaj, ka se tak jako brigate za nas s svojimi dobrimi listi, ki smo eti v tüjini i šteri listi so nam najbole potrebni. Ne vem, če ste dobili mojo naročnino ali pa ne? (Sprejeli, a ne je še vse plačano i na Dom nikaj ne ostalo, ar so samo Novine plačane do konca leta. Vrednik.) — **Mujdrica Terezija, Neusargues, Francija.** Bog vas naj žive, da te šče duga leta vrejüvali naše Novine, štere mi prinašajo veselje iz moje domovine, štera mi je noč i den pred očmi. Ka je od naročnine više, ostane na Dom sv. Frančiška. Daleč je moja domovina od mene. Z odličnim poštüvanjom ostanem. — **Vind Marija r. Casar i Casar Trezika, Sept Meules, Francija iz Čepinec.** Kralica Sv. Rožnoga venca, prosi za nas! Z temi lepimi rečmi vas pozdravive. Želeve vam zdravje, šteromi se tüdi midve veselive. Nama se dobro godi. To naj samo žalosti, da nega eti vsako nedelo svete meše, nego vsako drügo, ar je ne fara. Dragi dühovni oča, Bog vam povrni za trüde, ka nam redno pošilate Novine i Marijin List z Ogračekom, štere liste redno dobivave. Ne vem, če so listi plačani? (Vse je plačano. Vr.) Za nàj je veselo v Franciji ali tak li ne, kak doma pri našoj lüboj, sladkoj mamici, prelübom ajteki, brataj, sestraj, štere vse vküp lepo pozdravlavi, kak tüdi celo Markovsko faro, rodbino, sosede i njim vsem vse dobro želeve. Pozdravlave tüdi vse dühovne pastire i celo Slov. krajino.

Janko Verbajnšak:

Kaj ima delaven človek od Kristusa in njegove sv. Cerkve.

Krščanska dobrodelnost.

Socijalisti i komunisti kaj radi očitajo sv. Cerkvi, da daje kapitalistom potuho s tem, da povdarja krščansko dobrodelnost, ki bi naj zbirala milodare za siromake.

Ne milosti, àmpak pravico, to je trajna parola socijalistov. Toda prišli so prepozno s to parolo, ki si je ni izmislil kak Marx ali Lenin, ampak jo najdemo že v Kristusovem evangeliju. Že iz dosedanjih sestavkov ste lahko razbrali, da je božji Zveličar že zahteval pri raznih prilikah za delavca ne milosti ampak pravično plačo: „vsakdo je vreden svojega plačila“.

Isti božji Zveličar je pa prav dobro tudi vedel, da žal tisoči in tisoči delavcev in kapitalistov ne bo hotelo slediti Njemu in Njegovim socijalnopravičnim naukom. Vedel je, da bodo premnogi kapitalisti zavrgli njegov socijalni nauk zgolj iz pohlepa po ogromnih dobičkih in bogastvu, ki bi si ga ne mogli v toliki meri nakopičiti, ako bi napram delavstvu uporabljali Kristusova načela socijalne pravičnosti ter se posluževali pri sklepanju kolektivnih pogodb, slovitih socijalnih okrožnic papežev Leona XIII. in Pija XI.

Značilna za to je Kristusova beseda: „Siromake bodete imeli vedno med seboj“. Ali ni tedaj božji Zveličar mislil na brezsrčno izžemanje ubogega delavstva od strani brezverskega velekapitala. In Njegov vzdih: „množica se mi usmili“, ali ni tedaj imel v mislih ubogega delavstva vseh vekov in vseh časov. Ker je torej božji Zveličar predrobro vedel, da bogatini ne bodo marali za njegov socijalni nauk glede delavstva, zato pa je dal svetu novo zapoved, ki se glasi: ljubezen do bližnjega zaradi Boga. (Dalje.)

Gospodarstvo.

Negnojena zemlja strada!

Zemlja je kakor živo bitje — žejna in lačna. Napaja jo dež, hrano ji pa moramo dajati v obliki gnojil. Hlevski gnoj je sicer dobra hrana, vendar pa ne vsebuje vseh hranilnih snovi v zadostni meri. Predvsem ima premalo **fosforne kisline, ki je poleg kalija, dušika in apna neobhodno potrebna** za dober razvoj vseh rastlin. Rastlinstvo rabi fosforno kislino zlasti za tvorbo beljakovin; živalsko telo, ki sprejme fosforno kislino iz rastlin, pa jo rabi za zgradbo svojega okostja. Ravnotako je fosforna kislina tudi za človeški organizem od največje važnosti.

Ako se človek dobro hrani in če ima krepko telo, potem je bolj odporen proti vsem boleznim, zlasti nalezljivim boleznim, ki jih povzročajo razne škodljive mikrobe. Isto velja tudi za vse rastline, ker so le-te v dobro rejenem stanju bolj odporne proti vremenskim neprilikam in vsem škodljivcem, zlasti proti nevarni peronospori, ki uničuje vsako leto miljonske vrednosti v naših vinogradih in hmeljskih nasadih.

Radi splošnega pomanjkanja fosforne kisline v naših tleh jo moramo izstradani zemlji dajaji v obliki fosfornih umetnih gnojil. Kot umni in štedljivi gospodarji bomo seveda uporabili ono fosforno gnojilo, ki je najcenejše in najprimernejše za našo zemljo. Tem pogojem odgovarja fosfatna žlindra, ker vsebuje ne samo zadosti fosforne kisline, temveč tudi precej apna in nekaj joda, katere snovi hranijo in okrepčavajo rastline.

Fosfatna žlindra je odlično sredstvo za gnojenje vseh kultur. Na travnikih pospešuje razvoj žlahtnih trav in na beljakovinah bogate deteljice. Ravnotako se je fosfatna žlindra izvrstno obnesla pri hmelju, vinski trti in sadnem drevju; tudi pri okopavinah in žitaricah je fosfatna žlindra pokazala prav zadovoljive uspehe. — **Uporaba fosfatne žlindre je priporočljiva tudi radi ugodne cene,** vsaj je za polovico cenejša, kot tomaževa žlindra in za tretjino cenejša, kot rudn. superfosfat. To gnojilo je zelo priklado tudi vsled dejstva, da se pri trošenju ne praši in se lahko pomeša s kalijevo soljo in apnenim dušikom.

Vsi kmetovalci, hmeljarji, sadjarji in vinogradniki, ki so že gnojili s fosfatno žlindro, zelo hvalijo to gnojilo radi nizke cene, dobrega učinka in lahke uporabnosti. Napravite tudi Vi še v jeseni gnojilni poskus s fosfatno žlindro, ki se dobi pri kmetijskih zadrugah in pri vseh večjih trgovcih, ki se bavijo s prodajo kmetijskih potrebščin.

Pošta.

PERŠA ROZA, CLERVOL. Naročnino sprejeli, liste poslali, plačan tüdi kalendar, ki ga dobiš okoli novoga leta. Za lani si dužna 103 Din. Prosimo kemprle to naročnino. Jeli tvoj mož je Matjaš z Ižekovec? Tak mamo v knigi zapisano i si bila lani v drügom mesti. — GERLEC ANGELA, WAMBRECHIES. Sprejeli bogato naročnino i se prav toplo zahvalimo za njo. Vse je v obilnosti plačano letos. Če bi dobili od vseh naročnikov tisto, ka nam ide, bi srečni bili. Ali keliki nemajo düšne vesti! Naročijo, mesece dugo dobivajo liste i nazadnje pa se skrijejo i je ne plačajo. Tembole nas veselijo plemenite düše, ki nam pošlejo še vekšo naročnino. Te pač znajo, da delamo vse brazplačno samo za rešenje düš, zato pa dragevole dajo, ka zmorejo za širjenje božega kralestva. Bog pa bo tüdi bogati plačnik tem. — HOZJAN ŠTEFAN, ALLENTOWN. Tri dolare za letošnjo naročnino sprejeli. — DENŠA IVAN, CHICAGO. Naročnino i dar na krüh sv. Antona sprejeli. Bog plačaj. — KOLENKO VINCI, GRAND VIGNOL. Sprejeli od sestre 100 Din. na letos. — VRAN. Prvi del dopisa ne spada zraven, zato smo ga amputirali. Če ga obdržimo, bi bio spis preveč oseben i brez efekta. Zdaj pa dosegno svoj namen. — ŽALOSTNO SRCE. Mladi človek ne sme biti tak brezvüpno žalosten, da niti nebi znao, zakaj je takši. Povedati zrok žalosti i visoko zdignoti glavo proti nebi, odkod je vsikdar prišla i bo pomoč, je pot, na štero mora stopiti ta pesmica.

Delavko za marele

iščem za stalno i dobro službo, štera zna šivati na mašini i z rokov. Nastopi lejko včasi. Ponüdbe na B. FETTMANN, Zagreb, Masarykova ul. 9.

Ali ste res varni?

Marsikdo se hoče iznebiti zastopnika Vzajemne zavarovalnice ali „Karitas“ z izgovorom: „Ne bom se zavaroval. Moj stan, moje delo ni nevarno.“ Ali more kdo tako trditi? Nikdo na svetu. Življenje vsakega je negotovo. — Mizar pri stroju, klepar na strehi, šofer na avtomobilu, športnik na kolesu, uradnik na cesti, cerkovnik v zvoniku, duhovnik na poti k bolniku, gostilničar v gostilni, voznik na vozu, delavec v delavnici, kmet na polju itd. vsakdo in povsod je v nevarnosti: doma, na cesti, na vozu, na železnici, na kolesu. — Pred dnevi so časopisi prinesli imena mrtvih, ob smrti katerih je „Karitas“ zadnji čas izplačala zavarovalnino. Vseh je 27. Med njimi so stari in mladi, možje in žene, fantje in dekleta. Eni so umrli naravne smrti, drugi vsled kake nesreče. Morda je tudi med njimi kateri mislil, da je še varen pred smrtjo, a danes je v grobu. Domači imajo ob izgubi vsaj to tolažbo, da jim je bila z zavarovalnino odvzeta briga za kritje pogrebnih in drugih stroškov. — Zavarujte sebe in domače čim prej pri Karitas, da se glede bodočnosti rešite hudih skrbi. „Karitas“ je že popolnoma zasidrana v ljudstvu. Vsak dan pristopi povprečno 20 novih članov (zavarovancev). — Stopite nemudoma k domačemu zastopniku Karitas ali pa se obrnite pismeno, ali osebno na vodstvo Karitas v Mariboru, Orožnova u. 8. in izpolnite ponudbo. Če ne premorete plačevanja višjih premij, se zavežite vsaj za 5 Din. mesečne premije. — Zastopniki za Slov. krajino so: g. Šinko v Lendavi, g. Rous v Beltincih in ga. Skalar Jožica v M. Soboti.

Bistrički Ferko:

Amerikanec Džou.

II.

Že edno leto je bio Joško v Ameki. Nemiren düh je bio, delaven, bi šče hajdi roké ponücao. Nej se je bojao niti kamenja mleti. Ja, ja, navadno debelo kamenje. Práj njemi je šou v krv, v mesou, celi den na sunci, v znoji, pa više ka napravi kultura i civilizacija s človeka! Večer, lepo mujti, obriti, spucane nojhte, zobé, eleganten gospod je bio na vulici.

Vzeo je gor log i ga sekao z delavci i bio že v kompaniji po letaj naš Joško. Znao je že popolnoma angleški, malo francuski, ruski, taljanski, pač vsakši jezik je malo nekaj znao, zato ka je meo vse féle lüdi pod sebov. Skrbo je za nje, njim je po voli hodo i dobro služo.

„Džou“, njemi pravi ednok delavec Englež. (Engleži pravijo Joški Džou.) „Džou, nesi ti tisti pünteo mojoj ženi, ka že krüha nemamo“.

Joško, kakpa dober človek, zvéže pünteo na konja i odleti v engleško ves. To so tisti Engleži, ka je Engleška negda poslala esi, kak razbojnike na robije, razbojnike i drüge nevarne ftičke, pa so se tü razplodili.

Joško zbreči v škegnji — nikogā. Kda odpré hižo, odrevenej. Štiri soside so bile vküp zbrane, samo lačice so mele, pa so nekšo konjsko torbo edna v drügo metale. Notri v njoj pa je nekaj mehkoga bilo.

„Ki vam pa hüdoba je, ka se vam je pamet zmešala?“, pita Džou engleški.

Engležinje so dobro poznale Džouja.

„E“, se njemi smejejo, „motimo“.

„Drügoga mejte za norca!“

„Resan, resan, vrnje motimo“.

Džo je skočo na konja i odleto v log k delavcom. Tam je stopo na podreto drevo.

„Vsi vi v pekeo pridete, nega pomoči, nega pomoči, vsi v pekeo pridete“, breči Džou na podrejtom drevi i maše z rokami. Delavci so se zosagali i vküp bežali i se med sebov spitavali. Džou je pa brečao: „Vi ste celoga sveta nimacje, najvekši grešniki na sveti. Više, kak se vi z božega dara norca delate, kak vaše žene edna v drügo vrnje mečejo. Smrten greh je to, vi božjacje“, njim Džou predga v logi po engleški.

„E, motijo vrhnje“, si zdehnejo delavci.

„Ka, za vas je to ne sramota, vse vas tü dol bujem“. Te so se začnoli delavci smijati. Poznali so dobroga Džouja. Samo drügo delo so mogli včasi ta nihati i iti motionice delat. Džou je pa kazao. Te ga je pa eden Englež tak v špajsi pitao: „Pa bi vi resan šteroga bujli?“

„Koga, jaz?“ Džou si je vseo okorač na drva. On njim je vsigdar pravo, ka je bio na fronti z Engleži proti Nemcom, čiravno ka je šče edno leto pred svetovnov bojnov v Ameriko prišeo. Pa to je pravo, ka bi ga tej divjacje bole poštüvali.

„Jaz, ka ne bi bujo?“ V Evropi, kda smo potegnoli švarlinijo, to vi itak ne vejte, ka je to, smo prišli Nemcom jako blüzi. Naednok skočijo na šturm, mi pa proti. Te se je strašno klalo. Tisti den sam jaz meo srečo. Šest Nemcov sam ednoga za drügim presmekno, te sedmi je pa bio nekši mali. Kda sam toga presmekno, te sam ga gor zdigno, pa se je šče dugo vrto na nouži, kak hrošč. Te je pa šturm henjao“.

Malo so delavci tüo bilij, te so pa začnoli brečati „Dol Germanija!“, ka je šou rüm, pa bi skoro vse motionice spotrli, ka so že napravili.

*

Kare, motorje, železnice, lüdstvo, vse to dela rüm, ka bi človik skoro odnoro. Džou sedi v kancelariji, rova po pismaj i tü pa tam potegne cigar. Njegov pisač poklonka na dveri: „Gospod Džou, filmski igralec Šarli Čeplin prosi beloga konja za odvečara.“

„Šarli Čeplin? Telefoniraj njemi, ka je kuj pripravleni“.

„Gospod bas, niednoga beloga kuja nega več v štali. Vsi so že zajtra bilij oddani“.

„Že oddani? Joj, ka de pa zdaj?“

„Čepli bi rad gučao z vami, gospod bas, čaka na telefoni“.

„Na“, se razčemeri nad pisačom, „ka ste mi to nej včasi povedali?“ Natou stopi v vekšo kancelarijo, kde so pisačje tukli po pisalnih mašinaj i gde so brneli telefoni.

„Halo Ragersparg Liverstel — Džou Kolarič — ja, ja Džou, Džou — pa beloga nemamo v štali, gospod Čeplin — čörne mamo na razpolago — kelko lejko rezerviram — aha, dobro — te pa dva za večer. Na svidenje gospod Čeplin!“

„Dva čörniva konja za igralca Čeplina, osedlaniva ob šestih“, je kratko zapovedao pisači, ki se njemi je nanizo. Te je pa pá odišao v svojo kancelarijo, gde je vrejüvao i odgovarjao na pisma od Sigli-kuper kompanije, Šlasac kompanije, Džolet kompanije, od krala britev, Dzejmiš-kerskanderteker, Ungar-Slovenien publišen kompanij, vsem tem kompanijam je že dao odgovor, a drüge šče čakajo. Pa nej si je šče dol seo, že je pa bijla sila za njega.

„Gospod bas, Marijon Nebel na telefoni“, njemi pa pravi pisač.

„Hej“, se čemeri po angleški, pa se začüdi, gda pogledne na vöro, ka je že bila deset. „Pa de mi zgübleni dén!“ Nažgao si je cigar i si dao poslüšalko na vüha.

„Mebel, ti? Si dobro spala, se dobro počütiš?“

„Dobro, Džou“, se smeje v telefon, „dobro, fala, dnes moreva vö, Džou, lepi dén je“.

„Na, pa se mi posüši bankač“, si misli Džou i potegne cigar. (Dale.)

Novine izhajajo vsaki četrtek za prišestno nedelo. — Za tiskarno Balkánji Ernest. Dolnja Lendava. — Izdajatelj in urednik, Klekl Jožef, župnik v pok.